

Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine
National Security and Defense Council of Ukraine
Odessa State University of Internal Affairs
Odessa Military Academy
National Academy of the Security Service of Ukraine
Odessa National Maritime University
National University of Water and Environmental Engineering
Institute of Criminal Law and Applied Criminology (Chisinau)
Siedlce University of Natural Sciences and Humanities
Gdansk University of Physical Education and Sport
Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation

International scientific conference

**MARITIME SECURITY
OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION:
CHALLENGES AND THREATS**

December 23, 2021

Volume 1

2021

International scientific conference «Maritime security of the Baltic-Black sea region: challenges and threats» : conference proceedings, December 23, 2021, Vol. 1. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 428 pages.

ORGANISING COMMITTEE

Foreign members of the Organizational Committee:

Kanels Juris – PhD in polit., Rector of the Transport and Telecommunication Institute (the Republic of Latvia);

Buzhor Valerii Heorhiiovych – Doctor of Law, Professor, Rector of the Institute of Criminal Law and Applied Criminology, President of the Independent Criminological Association of the Republic of Moldova (the Republic of Moldova);

Stanislaw Topolewski – Phd hab., retired Colonel, Prof., Siedlce University of Natural Sciences and Humanities, Director of the Institute of Security Studies (the Republic of Poland);

Skalski Dariusz – Dr. hab. Prof., Gdansk University of Physical Education and Sport (the Republic of Poland);

Vareikis Vygtas – Doctor of Humanities, Professor, Leading Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology, Klaipėda University (the Republic of Lithuania);

Petryk Artem – PhD in History, Senior Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology of Klaipėda University (Republic of Lithuania).

Ukrainian members of the Organizational Committee:

Kuznichenko Serhii Oleksandrovych – Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Rector of Odessa State University of Internal Affairs;

Prokofieva-Yanchylenko Dariia Mykhailivna – Doctor of Law, Honored Lawyer of Ukraine, Head of the Interdepartmental Research Center for Organized Crime at the National Security and Defense Council of Ukraine;

Kurovska Ilona Anatoliivna – PhD in Law, Senior Research Associate, Director of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine;

Rudenko Serhii Vasylovych – Doctor of Engineering, Professor, Rector of Odessa National Maritime University;

Kliat Yuri Oleksandrovych – PhD in Engineering, Colonel, Deputy Head of Odessa Military Academy;

Cherniak Andrii Mykolaiovych – Doctor of Law, Professor, Colonel, Rector of the National Academy of the Security Service of Ukraine;

Grygus Ihor Mykhailovych – Doctor of Medical Sciences, Professor, Director the Educational and Scientific Institute of Health Care of the National University of Water and Environmental Engineering;

Vikhliaiev Mykhailo Yuriiovych – Doctor of Law, Professor, Director of the Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

WELCOME REMARKS

Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ	14
----------------------------------	-----------

THE STATUS OF INTERREGIONAL AND NATIONAL STRATEGIES FOR MARITIME SECURITY

Впровадження національної стратегії морської безпеки
в контексті реалізації цілей сталого розвитку в Україні

Махначова Н. М.....	16
----------------------------	-----------

Стратегія морської безпеки в Україні

Пехник А. В.....	18
-------------------------	-----------

Деякі особливості національних стратегій морської безпеки

Сизоненко А. С.....	21
----------------------------	-----------

Покращення інформаційної логістики та підвищення
загального рівня інформатизації портової діяльності

Степаненко В. О.....	24
-----------------------------	-----------

Станції біологічного очищення стічних вод міста Одеси
як джерела забруднення морського середовища

Тучковенко Ю. С., Сапко О. Ю.....	28
--	-----------

The impact of maritime threats in the Middle East
on Baltic – Black Sea region's security

Cheban O. Ya.....	32
--------------------------	-----------

Деякі аспекти надання адміністративних послуг
у сфері морського транспорту

Шатрава С. О., Джафарова О. В.....	35
---	-----------

MARITIME SECURITY COOPERATION OF THE BALTIC-BLACK SEA STATES

Співпраця держав з метою протидії незаконній міграції на морі

Дубенко О. М.....	39
--------------------------	-----------

Актуальні проблеми делімітації та співробітництва держав
у межах виключної (морської) економічної зони України

Півторак Г. Ф.....	43
---------------------------	-----------

Безпекова політика взаємодії Туреччини в Чорному морі

Радовецька Л. В., Гасанов Муртеза Алі	46
--	-----------

Регіональне та субрегіональне співробітництво як основні напрями морської політики України Сасенко М. І., Костюк В. Л.	50
Четверта промислова революція в Балтійсько-Чорноморському регіоні: сценарії розвитку та точки росту Волонцевич Д. О., Скворчевський О. Є.	54
The concept of Intermarium in processes of the development of Eastern Europe Tishchenko O., Morozov M.	57
MODERN MILITARY THREATS IN THE BALTIC-BLACK SEA REGION AND COUNTERMEASURES	
Сучасні військові загрози на державному кордоні у Балто-Чорноморському регіоні Бурбела С. В.	60
Стратегія морської безпеки України в умовах сучасних загроз в Чорноморсько-Азовському регіоні. Шляхи розвитку військово-морських спроможностей Нейжпапа О. Л.	63
Проведення заходів цивільного захисту як елемент забезпечення національної безпеки України Попович В. В., Яковчук Р. С., Ковальчук В. М.	67
Systematic approaches to combating threats at sea Rudenko S., Shumylo O., Kononova O., Baraboly K.	69
INTERNATIONAL AND NATIONAL STATUTORY SUPPORT OF MARITIME SECURITY	
Правове регулювання забезпечення захисту морського середовища в міжнародному та національному законодавстві України Балобанов О. О.	73
Міжнародні судові органи у забезпеченні морської безпеки (на прикладі справи № 2019-18 «Україна v. РФ») Бойко Інна Семенівна	77
Правове регулювання боротьби з морським піратством на міжнародному рівні Варинський В. О.	80

Правові умови для функціонування органів державної влади Автономної Республіки Крим на перехідний період як «уряд АРК в екзилі» Гданов І. Р.	84
Особливості комплексного адміністративно-правового режиму морських портів України Калаянов Д. П.	87
Нормативно-правове регулювання безпеки мореплавства в Україні Калаянова О. Д.	90
Міжнародно-правові аспекти протидії транснаціональній організованій злочинності на морі Кубасенко А. В., Крижановська О. В.	94
Організаційно-правовий механізм забезпечення морської безпеки в Україні: реалії сьогодення Магновський І. Й.	98
Дефініція позовної давності у морському праві Маковій В. П., Медведенко Н. В.	101
Проблематика порушень норм міжнародного права при затримці українських військово-морських суден «Бердянськ», «Нікополь» та «Яни Капу» в територіальних водах України Менсо І. В., Купратий О. Г.	105
Окремі аспекти підготовки до служби у водній поліції Німеччини Мошак Г. Г.	108
Міжнародно-правове регулювання забезпечення морської безпеки Мудрецька Г. В.	112
Проблеми міжнародної уніфікації правил морських перевезень і розвиток законодавства України у цій сфері Печений О. П.	116
Кримінальна відповідальність за піратство (Ст. 446 КК України) Плужнік О. І.	119
Морська доктрина України як складова національної безпекової політики Подковенко Т. О.	123

Деякі проблеми відшкодування шкоди потерпілому від морського піратства Резніченко С. В., Резніченко Г. С.	126
Стратегія морської безпеки України: крізь призму міжнародних стандартів Рубан К. П.	129
Публічне адміністрування як складова системи безпеки мореплавства Славінська І. В., Ізбаш К. С.	133
Аналіз вітчизняного законодавства у сфері охорони морських кордонів Соловей О. М., Шевченко Н. Л.	137
Страхування судна у торговельному мореплавстві як складник морської безпеки Тарасенко Л. Б., Тарасенко В. Є.	140
Гене́за правового регулювання безпеки мореплавства в Азовському морі Шурда В. І.	143
Про деякі питання нормативно-правового забезпечення морської безпеки Янчук Н. Д.	147
Проблеми дефініції «історичних вод» в міжнародному морському праві та їх вплив на морську безпеку прибережних держав Ярмак В. Х.	151
MARITIME SECURITY AND INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATIONS	
Переваги водного транспорту в Україні: забезпечення безпеки Бакумов О. С.	155
Визначення ступеня ризику як фактор безпеки в мореплаванні Нестеров О. Ю., Загородня Ю. В.	158
Міжнародні морські організації та морський бізнес в країнах, що розвиваються Пренько Я. О.	161

Особливості міжнародної морської організації,
її основні функції і структура

Соркіна Д. К. 163

Визначення значимості факторів, які впливають на розхід повітря
в апаратах на стисненому повітрі під час підводного розмінування

Стрілець В. М., Соловйов І. І., Шевченко Б. С., Глущенко І. О. 165

Морська безпека як фактор національної безпеки України

Царюк Ю. С. 169

THE ROLE OF LAW-ENFORCEMENT AGENCIES IN ENSURING MARITIME SECURITY

Fighting maritime crimes by the water police forces

Vasylenko O. V. 173

Аналітична діяльність під час забезпечення морської безпеки
органами Національної поліції України

Засць О. М., Проданець Н. М. 176

Деякі питання криміналістичної підготовки легких водолазів
з метою участі в слідчих (розшукових) діях: досвід поліції США

Корнієнко М. В., Афонін Д. С. 180

Територіальні підрозділи водної поліції як складова механізму
забезпечення національної безпеки України

Кузніченко С. О. 183

Потенційні можливості безпілотних літальних апаратів (БПЛА)
в забезпеченні безпеки на морі, попередженні, виявленні, фіксації
та розслідуванні кримінальних правопорушень

Лісніченко Д. В. 186

Особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності
Національної поліції України на морському транспорті

Луговий І. О. 189

Місце Національної поліції України серед суб'єктів забезпечення
морської безпеки

Медведенко С. В. 192

До питання про забезпечення безпеки морського порту України

Мирза С. С. 197

Актуальні питання участі працівників Національної поліції України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки Рудой К. М., Удренас Г. І.	200
Правове забезпечення підрозділами Національної поліції морської безпеки Теслюк І. О.	204
Окремі питання морської безпеки в умовах тимчасової окупації територій України Тетерятник Г. К.	206
Місце та роль підрозділів поліції на воді у структурі Національної поліції України Хозлу І. К.	209
CURRENT STATE AND CHALLENGES OF MARITIME SECURITY OF PORTS OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION	
Основні засади дій керівників берегових об'єктів морського транспорту в екстремальних ситуаціях Дулгер В. В.	212
Щодо питання відносно суб'єктів забезпечення безпеки морських портів в Україні Коропатов О. М.	214
Безпека організації морських контейнерних перевезень Надибська Оксана Ярославівна	218
Економічний складник забезпечення морської безпеки держав Балто-Чорноморського регіону Очеретько О. О., Маргарян А. А.	221
Екологічний моніторинг забруднень Керченської протоки Синящик В. Ф., Харламова О. В., Сажка А. Ю.	224
Актуальні завдання щодо вирішення сучасних загроз безпеки морських портів Федічев А. В., Вітек М. Ю.	228
Гібридні загрози морській безпеці Филипенко А. О.	232

ACTIVITIES OF STATE ARMY UNITS IN MARITIME SECURITY

Морська охорона Державної прикордонної
служби України – історія та сучасність

Заборовський В. В. 236

The role of mercenaries in the Black Sea basin

Soroceanu I. 240

FIGHT AGAINST MARITIME TERRORISM, SMUGGLING, AND ILLEGAL DRUG TRAFFICKING

Боротьба з тероризмом, контрабандою та незаконним обігом
наркотиків на морі

Білих І. В. 244

Окремі питання правового забезпечення протидії морському
тероризму у національному законодавстві

Братель С. Г. 246

Контрабанда та порушення митних правил в Україні

Денисова А. В. 248

Поєднання у теоретичному концепті «боротьба із тероризмом на морі»
елементів концепції антитерористичної безпеки населення

Комісаров О. Г., Бенцьовський С. Ю. 251

Щодо системи антитерористичної підготовки в Україні

Кудінов С. С. 255

Деякі проблемні питання боротьби з контрабандою
на морських шляхах Чорноморського басейну

Кузніченко О. В. 260

Морський тероризм як загроза судноплавству

Мельник О. М., Корякін К. С., Окулов В. І.,

Пуляев І. О., Щенявський Г. С. 263

Незаконний обіг наркотичних засобів, психотропних речовин
або їх аналогів: сучасні проблеми кримінально-правової доктрини
та законодавства

Меркулова В. О., Домброван Н. В. 266

Співвідношення понять тероризму на морі та морського піратства

Ніколаєв О. Т., Бахчеван Є. Ф. 271

**КОНТРАБАНДА ТА ПОРУШЕННЯ
МИТНИХ ПРАВИЛ В УКРАЇНІ**

Денисова Аліна Володимирівна

*доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри адміністративного права та
адміністративного процесу,
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, України*

З проголошенням незалежності в 1991 році Україна стикнулася з значним поширенням контрабанди в державі, особливо в прикордонних районах, як на заході, так і на східному кордоні з РФ, а також у морських портах (Одеса, Чорноморськ, Маріуполь, Керч, Севастополь тощо).

Сьогодні контрабанда та порушення митних правил в Україні залишається одним з основних факторів, які руйнують зовнішню політику, що негативно впливає на розвиток національної економіки та її стратегічних напрямів. Контрабанда є одним із найнебезпечніших злочинних явищ у сфері суспільного життя. Ця проблема, яка не обходить жодну з країн світу, і завдяки процесам світової інтеграції, стала проблемою без кордонів.

Згідно ст. 201 Кримінального кодексу України, контрабанда – це переміщення товарів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, вчинене у великих розмірах, а також незаконне переміщення історичних та культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, радіоактивних або вибухових речовин, зброї та боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), а так само контрабанда стратегічно важливих сировинних товарів, щодо яких законодавством встановлено відповідні правила вивезення за межі України [1, 69].

Безпосереднім об'єктом контрабанди є встановлений порядок переміщення матеріальних цінностей, а також окремих предметів і речовин, вилучених з вільного обороту, через митний кордон України [2, 340].

Основні фактори, що зумовлюють поширення контрабанди, такі [3, 210]:

1. недостатнє співробітництво правоохоронних й контролюючих органів України з відповідними органами сусідніх з Україною держав щодо обміну інформацією про боротьбу з переміщенням товарів поза митним контролем чи з приховуванням від митного контролю;

2. сприяння посадових осіб органів державної влади юридичним або фізичним особам у переміщенні через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю товарів, транспортних засобів, історичних та культурних цінностей;

3. недосконалість нормативно-правового регулювання імпорту товарів й відсутність діючого контролю за реалізацією імпортованих товарів на внутрішньому ринку;

4. недосконале, суперечливе регулювання діяльності щодо боротьби з контрабандою й порушенням митних правил;

5. наявність чималої різниці між цінами на окремі групи товарів на світовому та внутрішньому ринках;

6. безробіття серед мешканців прикордонних районів.

Система протидії контрабанді включає діяльність цілого ряду державних органів, серед яких Державна митна служба України, Служба безпеки України, Державна прикордонна служба України тощо [4, 220].

Ефективна протидія контрабанді можлива при умові вжиття заходів [5, 410]:

1. покращення технічного оснащення пунктів пропуску через кордон України засобами об'єктивного контролю (великотоннажними терезами, сканерами, рентгенівськими установками, системами зчитування номерів й відеоспостереження);

2. запровадити міжвідомчу базу даних правоохоронних органів про осіб, причетних до створення та діяльності фіктивних підприємств;

3. на підставі інформації правоохоронних органів та органів, що здійснюють контроль за провадженням господарської діяльності, запровадити міжвідомчий моніторинг діяльності суб'єктів господарювання, які здійснюють експортно-імпорتنі операції;

4. запровадження комплексного контролю за реалізацією товарів на внутрішньому ринку держави шляхом створення ефективної системи супроводження руху товарів від кордону до споживача;

5. забезпечення ефективної взаємодії органів державної влади з метою запобігання незаконному переміщенню товарів та транспортних засобів через митний кордон України, ухиленню від сплати митних платежів;

6. посилення взаємодії з правоохоронними та контролюючими органами сусідніх з Україною держав щодо обміну інформацією про боротьбу з переміщенням товарів поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю;

7. посилення адміністративної відповідальності шляхом встановлення адекватних штрафних санкцій за порушення митних правил;

8. організацію широкого висвітлення в ЗМІ дій органів державної влади, пов'язаних з боротьбою з контрабандою та порушенням митних правил.

Таким чином, контрабанда є одним з тих чинників, що впливають на економічну і національну безпеку держави. Тому дослідження даної теми на сьогодні є доволі актуальним. Таким чином, нелегальне ввезення на територію нашої держави іноземної продукції знижує попит на продукцію вітчизняного товаровиробника, а контрабандисти виводять у тіньовий обіг чималі суми коштів, призначених для сплати митних платежів. Контрабанда зброї й боєприпасів, ядерних матеріалів й речовин, наркотичних засобів негативно впливає на суспільні відносини у сфері захисту життя та здоров'я громадян, а контрабанда культурних цінностей позбавляє їх права на користування культурно-історичним надбанням країни.

Отже, основними причинами, що впливають на розповсюдження контрабанди є: економічні передумови, недосконала митна політика, відсутність співробітництва правоохоронних та контролюючих органів України з такими ж органами інших держав тощо. Також вагомою причиною є переважність митниць та недостатня кількість технічних засобів для здійснення огляду, недосконале нормативно-правове регулювання імпорту товарів та недосконале регулювання діяльності щодо боротьби з контрабандою товарів.

Владі сьогодні необхідно підвищити правовий та соціальний захист працівників митних органів, що дасть змогу обмежити зусилля злочинних угруповань втягнути митників у нелегальну діяльність, а також захистити їх від протиправних посягань криміногенних структур. Слід провести модернізацію діяльності митної служби й реформування її структури. Останнє має бути націлене на покращення керованості й контрольованості

митних органів та їхньої діяльності, на посилення протидії порушникам митного законодавства.

Отже, одним з найважливіших завдань, які сьогодні стоять перед Держмитслужбою, є організація системної роботи у напрямку протидії порушенням митних правил та боротьби з контрабандою. Я закликаю всіх співробітників митниці застосовувати всі знання та досвід у боротьбі з цим ганебним явищем.

Література:

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від № 2052-VIII від 18.05.2017//Відомості Верховної Ради України. – 2017. – с. 168.
2. Митний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, с. 552.
3. Передало Х. С. Боротьба з контрабандою як один із методів забезпечення економічної безпеки держави/Х. С. Передало, Н. В. Стасів//Національний університет “Львівська політехніка”. – 2016 – С. 206-211.
4. Дьяченко О.В. Митний контроль як один із засобів виявлення правопорушень у сфері митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності/О.В. Дьяченко, Т.Л. Вишинська, С.М. Литвин//Вісник Хмельницького національного університету. – 2016. – № 2. – с. 218-227.
5. Крисоватий А.І. (ред.) Митна справа Підручник. – А. І. Крисоватий, С. Д. Герчаківський, О. Б. Дем’янюк та ін. – Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2014. – С. 540.